

ANALIZA RADA AGENTA REGISTRACIJE DOMENA .ME SA PREGLEDOM PRAVNIH,
FINANSIJSKIH I TEHNIČKIH EFEKATA REALIZACIJE UGOVORA O AGENTU REGISTRACIJE
DOMENA .ME ZA PERIOD OD 2008.GODINE DO DANAS

Podgorica, 07.11.2022.godine

REGISTRACIJA DOMENA .ME

Komercijalnu registraciju domena u Crnoj Gori sa lokalizovanim web sajtom na crnogorskom jeziku vrši kompanija ME-net, a nekomercijalnu za potrebe državnih organa Crne Gore vrši direktno kompanija doMEn d.o.o. Van teritorije Crne Gore se vrši registracija putem mreže od 365 registrara (podatak iz decembra 2021. godine). Tehnička podrška je dostupna 24/7 (365 dana godišnje) putem email-a i telefona. Pored navedenog, od maja 2018. godine dostupan je i WHOIS servis, sa zaštićenim podacima o ličnosti, u skladu sa GDPR (General Data Protection Regulation) Uredbom. Takođe, uvedeni su i IDN (Internationalized Domain Name) domeni, na jezicima koji su dostupni registraru.

Sam proces registracije se obavlja automatizovano prema ustaljenim pravilima i na komercijalnoj osnovi, osim za rezervisane i premium domene. Rezervisani i premium domeni se registruju prema Proceduri za dodjelu domena sa premium i rezervisane liste uz potpunu kontrolu kompanije doMEn. Lista rezervisanih imena domena je Lista imena domena od značaja za Crnu Goru, i ti domeni ne mogu da budu ponuđeni za komercijalne svrhe, već isključivo za potrebe Crne Gore. U cilju veće zaštite od eventualne zloupotrebe, ova lista se periodično revidira i dopunjuje.

Registracija domena (slobodni domeni - izuzev onih sa spiska rezervisanih ili premium domena), vrši se putem mreže registrara po standardnim cijenama, a podstiče se putem promotivnog (promo) programa koji se, u najvećem broju slučajeva, odnosi isključivo na sniženu cijenu registraciju prve domenske godine. Cilj promotivnog programa je povećanje broja registrovanih domena pomoću marketinških aktivnosti, promocija .me domena i snižavanja cijena prema krajnjim korisnicima ili preprodavcima koji prihvataju uslove promocije.

Pored redovnih registracija (**slobodni domeni**), postoje i **premium domeni** koji su se dodjeljivali putem aukcija ili nekog razvojnih programa. Premium domeni su domeni sa odeđenim značenjem, kratkokarakterni domeni ili domeni, koji uz ekstentziju .me dobijaju određeni smisao (1.me, love.me, čekaj.me).

Registracije premium domena (lista je definisana tokom početka procesa registracije .me domena) vrši se pomoću aukcija i razvojnog programa. U periodu od 2012. godine, skoro da je bio zanemarljiv broj domena dodijeljen na aukcijama, a dodjela se vršila uglavnom putem razvojnog programa, koji je kao opcija uveden Aneksom 2 od 2012. godine. Ovaj način je izabran kao efektniji za dodjelu premium domena i postizanje boljih cijena.

PRAVNI OSVRT NA MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE KOMPANIJE DOMEN D.O.O I VLADE CRNE GORE

Međusobna prava i obaveze kompanije doMEn d.o.o i Vlade Crne Gore precizirane su Ugovorom o agentu registracije domena .me br. 11-1149 od 08.02.2008., Aneksom 1 Ugovora o agentu registracije domena .me br. 11-1149/4- 08 od 12.12.2009., Aneksom 2 Ugovora o agentu registracije domena .me br. 04- 3622 od 27.07.2012. i Aneksom 3 Ugovora o agentu registracije domena .me br. 346-219/2019-1, od 16.09.2019. godine. Aneksom 2 (Član 2 Ugovora o Agentu registracije domena .me) je definisano da Agent registracije bude ovlašćen za registraciju domena .me na period od 2013. do marta 2023.godine, dok je osnovnim ugovorom definisan period od 5 godina.

Ugovor o agentu registracije domena "me"

Nakon okončanja postupka po Javnom pozivu br.11-9096 od 14.11.2007.godine, Vlada Crne Gore (kao imalac prava na internet domen "me") s jedne strane, i s druge strane kao najpovoljniji ponuđač po Pozivu d.o.o. doMEn Podgorica, kao agent registracije i kao korporativni garant osnivači d.o.o. doMEn;

- THE GODDDY.COM INC
- AFILIAS LIMITED (danas je to kompanija Donuts)
- d.o.o. MENET

zaključili su Ugovor o Agentu registracije domena "me", br.11-1149 od 08.02.2008.godine.

Predmet Ugovora je regulisanje finansijskih i drugih odnosa doMEn-a d.o.o kao Agentu registracije nacionalnog domena "me" i njegovih osnivača, korporativnog garanta i Vlade Crne Gore, u cilju postizanja najbolje valorizacije efekata korišćenja nacionalnog domena "me", pod uslovima definisanim ugovorom, međunarodnim standardima i pravilima koja važe u globalnoj Internet zajednici. Članom 4 Ugovora predviđeno je da se Ugovor zaključuje na period od **5 godina**, uz mogućnost produženja istog. Članom 7 predviđeni su uslovi pod kojima Ugovor može biti produžen. Naime, predviđeno je da Ugovor može biti produžen ukoliko Agent registracije ispuni sve preuzete obaveze u skladu sa Ugovorom, bez bitnih primjedbi od strane Vlade CG u pogledu izvršenja Ugovora.

Bitnim primjedbama smatraju se primjedbe koje Agentu registracije ili Garantima uputi Vlada Crne Gore, i koje nisu otklonjene na zadovoljavajući način u roku od 30 dana (ili duži razumni period), a koje se odnose na:

- Finansijske uslove i efekte Ugovora;
- Broj prodatih domena, predviđenih Ponudom;
- Tehničku stabilnost sistema u skladu sa tehničkim uslovima i standardima;
- Okolnosti koje ukazuju na zloupotrebe u izvršenju Ugovora od strane Agentu ili Garanta.

Ukoliko Agent registracije ima namjeru da zahtijeva produženje roka trajanja Ugovora, dužan je da o toj namjeri obavijesti Vladu Crne Gore najranije 12, a najkasnije 6 mjeseci prije isteka roka iz osnovnog ugovora.

Ukoliko Vlada Crne Gore, u roku od 3 mjeseca, od dana dostavljanja Obavještenja od strane Agentu registracije o namjeri produženja roka trajanja Ugovora, ne dostavi Agentu izjašnjenje o mogućnosti i

uslovima produženja Ugovora o Agentu registracije domena "me", smatraće se da je Ugovor produžen pod istim uslovima. Takođe, definisano je i da u slučaju da ne dođe do produženja ovog ugovora, Agent registracije je dužan da nastavi pružanje svojih usluga pod istim uslovima, do izbora novog Agentu, ali ne duže od 6 mjeseci.

Aneks broj 2 Ugovora o Agentu registracije domena "me" (br.02-3622 od 24.07.2012.godine), između ostalog, reguliše produženje vremena važenja osnovnog ugovora, za period od 25.03.2013.-31.03.2023.godine (**10 godina**), prevashodno imajući u vidu da nije bilo nikakvog spora oko izvršenja obaveza iz Osnovnog ugovora, da je agent registracije uspješno obezbijedio globalnu prepoznatljivost domena "me", kao i odgovarajuću finansijsku korist Vladi CG. Važeća legislativa kojom se reguliše pitanje nacionalnog internet domena Crne Gore ".me", u ovom trenutku je Zakon o elektronskim komunikacijama ("Sl.list CG", br.40/13, 56/13, 2/17 i 49/19), Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena ispod nacionalnog internet domena Crne Gore ".me" ("Sl.list Crne Gore", br.43/14 i 67/18) i Odluka o korišćenju nacionalnog internet domena Crne Gore ".me" ("Sl.list Crne Gore br.50/14).

Zaključak je da rok važenja sljedećeg eventualnog produženja Ugovora ne bi trebao produžavati za duži vremenski period u odnosu na onaj iz Osnovnog ugovora (5 godina), a što je bila mana Aneksa 2 Ugovora o Agentu registracije domena .me, kada je isti produžen za period od 10 godina.

U prilog navedenom idu i sljedeće činjenice:

- Način registracije nacionalnih "me" domena obavlja se shodno ugovorenim obavezama i u skladu sa dogovorenim procedurama;
- Redovno se vrši uplata dijela fakturisanih prihoda Vladi Crne Gore prema ugovorenim procentima;
- Broj registrovanih domena je zabilježio rast u 2021.godini pa je, kao rezultat toga, evidentan porast finansijskih prihoda Vlade Crne Gore, koji je najveći godišnji prihod do sada od same registracije.

Takođe, Agent registracije je uspješno obezbijedio globalnu prepoznatljivost domena "me" i odgovarajuću finansijsku korist Vladi CG.

Kao jedan od ciljeva, treba razmisliti o poboljšanju trenutno važeće zakonske regulative koja reguliše upravljanje nacionalnim internet domenom, čime bi se izbjegle određene nedoumice koje se realno mogu pojaviti prilikom realizacije predmetnog Ugovora.

FINANSIJSKI EFEKTI UGOVORA O AGENTU REGISTRACIJE DOMENA .ME

Shodno broju i vrsti registrovanih domena, a prema ugovorenim procentima podjele, postoje dvije vrste raspodjele fakturisane realizacije. Naime, ako je riječ o slobodnim domenima (koji nijesu premium ili rezervisani) koji se iznajmljuju preko registrara (bilo redovnim putem ili pomoću promo programa) Vlada Crne Gore prihoduje 33% od fakturisane realizacije. Ako je riječ o premium domenima (bez obzira na način dodjele - aukcija ili razvojni program) Vlada Crne Gore prihoduje 70% od fakturisane realizacije. Prihodovana sredstva se uplaćuju kvartalno na žiro račun Budžeta Crne Gore.

Od strane kompanije doMEn, kreiraju se i dostavljaju kratki nedjeljni izvještaji i sveobuhvatni kvartalni izvještaji, a moguć je i pristup sistemu za praćenje procesa registracije.

U Tabeli 1 je dat pregled uplata Vladi Crne Gore od početka registracije nacionalnog domena i realizacije ugovorenih obaveza. U okviru 14 godina poslovanja kompanije doMEn d.o.o., u Budžet Crne Gore je od registracije domena prihodovano **33.771.140.04 eura**.

Godina	Uplata Budžetu Crne Gore
Avans	5.000.000,00 €
2008.	1.200.566,00 €
2009.	1.197.382,00 €
2010.	1.541.427,00 €
2011.	1.586.249,00 €
2012.	2.110.509,00 €
2013.	1.194.361,00 €
2014.	3.110.107,00 €
2015.	2.198.209,00 €
2016.	2.430.128,89 €
2017.	2.180.324,34 €
2018.	2.200.554,46 €
2019.	2.269.791,00 €
2020.	2.437.225,43€
2021.	3,114,305.92€
UKUPNO :	33.771.140,04€

Tabela 1. Pregled uplata Vladi Crne Gore od nacionalnog domena od početka realizacije Ugovora

FINANSIJSKI EFEKTI NAKON SPROVEDENE ALOKACIJE I PRIMJENE NOVOG PRISTUPA PRODAJE

U periodu kada je uočena stagnacija u broju i kvalitetu aplikacija za „razvojni program“, za šta je glavni razlog kompleksnost procedure razvojnog programa, kao i činjenica da je kanal registracije premium domena značajno proširen implementacijom modela „premium registracija i obnova“ kojim su registrari počeli direktno da nude premium domene svojim krajnjim korisnicima, a treći kanal prodaje - prodaja putem javnog oglasa nije donijela značajnije rezultate, novom procedurom predloženo je njeno ukidanje.

Imajući u vidu promjene na tržištu premium domena, ograničenja proaktivnijeg djelovanja prema individualnim korisnicima usljed primjene evropske Uredbe o zaštiti ličnih podataka (GDPR), kao i nove tehničke i marketinške mogućnosti kada je u pitanju dodjela i promocija premium domena, predlog ccTLD menadžera i Stručnog tima, a shodno članu 3 Aneksa 2 Ugovora o Agentu registracije

domena .me, je bio da se pripremi izmijenjena Procedura za dodjelu domena sa premium i rezervisane liste domena. Predlog je bio da se uvede novi način dodjele premium domena, koji je na tržištu prepoznat pod nazivom Model direktne ponude. Direktna ponuda domena .me implementirana je u dvije faze.

Analizirajući rezultate poslovanja 2019.godine, u kompaniji su donešene poslovne odluke koje su pozitivno uticale na poslovanje kompanije, te doprinijele povećanju prihoda. Prva odluka je bila o prelasku na dodjelu premium domena preko registrara sa Afternic fazama, dok je druga odluka bila povećanje cijene sa 10 na 11 eura.

U toku novembra i decembra 2019. godine, ukupno je alocirano 27 imena domena koji su donijeli ukupni prihod u iznosu od 173.500 dolara. Ukupan broj prodatih premium imena domena, u cijeloj 2018. godini, iznosio je 18, a prihod Budžeta je iznosio 75.375,00 eura.

Premium imena su donijela preko 800,000 eura (Q4 2019 – Q4 2021), dok je povećanje cijene rezultiralo sa oko 510,000 eura dodatnog prihoda u 2021. godini.

Broj registrovanih .me domena u periodu 2021/22. godine iznosi 1,2 miliona.

Pregled uplata Vladi Crne Gore u 2022. godini od nacionalnog domena

Posljednji raspoloživi podaci o uplatama Vladi Crne Gore od nacionalnog domena odnose se na period januar – oktobar 2022. godine.

Shodno izvještaju o stanju poslovnih knjiga preduzeća doMEn d.o.o. Podgorica na dan 05.10.2022. godine, utvrđeno je da je navedena kompanija u periodu od 01.01.2022-05.10.2022. godine uplatila novčana sredstva u iznosu od 2,332,114.03 eura.

Godina	Uplata Budžetu Crne Gore
01.01.2022-05.10.2022.	2,332,114.03

Tabela 2: Uplata Budžetu Crne Gore za period 01.01.2022-05.10.2022.godine

Uvidom u dostavljene podatke od Direktorata za državni trezor Ministarstva finansija, utvrđeno je da je po osnovu *naknade za korišćenje domena .me* u izvještajnom periodu 2022. godine Budžetu Crne Gore uplaćeno za 8,7 % više sredstava u odnosu na isti period prethodne godine kada je uplaćeno 2,144,737.21 eura. Napominjemo da je u 2021. godini ostvaren najveći iznos uplate Vladi Crne Gore od početka registracije nacionalnog domena i realizacije ugovorenih obaveza, kada je zabilježen najveći broj registrovanih domena, a samim tim i evidentiran najveći porast finansijskih prihoda Vladi Crne Gore po ovom osnovu.

Uvažavajući činjenicu da je u posmatranom periodu zabilježen veći iznos uplata Budžetu Crne Gore u odnosu na prethodnu godinu, kada je zabilježen najveći godišnji prihod od početka registracije nacionalnog domena, očekuje se da će se do kraja ove godine nastaviti trend rasta prihoda po ovom osnovu, te da će 2022. godina premašiti rezultate ostvarene u prethodnim godinama.

Izveštajni period I-X mjeseca				
mjesec uplate	2021	2022	Razlika	%
(1) januar	528,356.57	746,894.88	218,538.31 ↑	41.36
(2) april	749,055.60	873,569.85	124,514.25 ↑	16.62
(3) jul	867,325.04	711,649.30 -	155,675.74 ↓	-17.95
	2,144,737.21	2,332,114.03	187,376.82 ↑	8.74

Tabela 3: Izveštajni period I-X mjeseca

*Napomena: Godišnja uplata odnosi na sve uplate u posmatranoj godini uključujući uplatu iz i kvartala naredne godine, a koja se izuzima prilikom obračuna za sljedeću godinu. Navedeno iz razloga jer obračun uplata po godinama koji prati Direktor za državni budžet, obuhva uplate u posmatranoj godini sa uplatama iz I kvartala naredne godine

LICENCA ZA RAD U NARODNOJ REPUBLICI KINI

.ME domen dobio je licencu za rad na kineskom tržištu od strane MIIT (Ministarstvo za industriju i informacione tehnologije) 20. jula 2022. godine. Licenca je vezana za kinesku ćerka kompaniju, kompanije Donuts Inc. Vraćanje na kinesko tržište bi trebalo da nam donese minimalno 50,000 novih domena sa finansijskim efektom od 600,000 eura godišnje (počev od 2024. godine kada očekujemo prvu obnovu).

Skupština kompanije je donijela odluku o povećanju osnovne cijene za 1 eura za finansijske transakcije kreiranja, obnove i transfera domena, sa 11 eura na 12 eura počev od 1. januara 2023. godine.

Licenca za poslovanje u Kini i povećanje cijene od 1 eura bi trebalo kumulativno da utiču na poslovni rezultat kompanije za oko 1.2 eura dodatnog prihoda godišnje.

ANALIZA TEHNIČKIH DETALJA SISTEMA ZA REGISTRACIJU, KRATAK OSVRT NA POTREBNE TENDERSKE USLOVE

Kompanija doMEn d.o.o, aktuelni upravljač nacionalnim .me domenom, je registrovana i posluje u Crnoj Gori, a osnovana je od strane tri kompanije: Identity digital (bivši Afilias. USA), Go Daddy (USA) i ME-net (CG). Ova kompanija već 14 godina uspješno upravlja nacionalnim domenom uz razvijanje pouzdane infrastrukture koja je pratila i prati aktuelne tehničko-tehnološke i, posebno, sigurnosne aspekte funkcionisanja Internet servisa i elektronskog poslovanja.

Naime, kompanija vrši registraciju nacionalnog .me domena po važećim standardima iz ove oblasti koristeći EPP (Extensible Provisioning Protocol) protokol, a mreža DNS (Domain name system) globalnih servera se poklapa sa gTLD (Generic Top-level domain) .info mrežom. Tehnička podrška je dostupna 24/365 dana godišnje putem email-a i telefona. WHOIS servis je stalno dostupan uz zaštitu podataka o ličnosti, u skladu sa GDPR (General Data Protection Regulation) uredbom. Dostupni su i

IDN (Internationalized Domain Name) domeni, na svim jezicima koji su raspoloživi registrarima. Računarsko-mrežna infrastruktura (.ME DNS server i F-ROOT DNS server) se nalaze u Crnoj Gori u prostorijama Centra informacionog sistema Univerziteta Crne Gore (CIS UCG).

Usluga digitalnog registra nacionalnog .me domena se zasniva na primarnoj korporativnoj misiji kompanije "Identity Digital" (bivši Afilias) i njenoj platformi za usluge registra. Ova kompanija je vodeći svjetski pružalac usluga registra, koji pruža usluge registracije za preko 25 miliona domena, i to za 14 ccTLD-jeva i preko 400 gTLD-jeva. Identity Digital postao je globalno priznati lider u industriji domena kada je lansirao prvi novi gTLD (.info) 2001. godine. Statistika i performanse platforme koju, između ostalih, koristi i .me domen, su imponantne, a najvažnije su:

- 100% dostupnosti DNS usluge 24/365 za preko 32 milijarde upita dnevno i testirane na 3 trilionu upita dnevno;
- isporuka DNS-a sa geografski raznovrsne, globalne mreže, integrisani DNS i pouzdani sistemi dijeljenog registra (SRS - Shared Registry Systems);
- Usluga protiv zloupotrebe u industriji koja uključuje 100% pregled svih novih registracija od strane bezbjednosnog tima koji pregleda u prosjeku 200.000 TLD imena domena mjesečno i proaktivno pokreće akciju na domenima koji se zloupotrebljavaju;
- Ekstenzivno praćenje i evidentiranje svih usluga registra i sistema podrške 24/365;
- Namjenski tim za upravljanje naložima sa dokazanim eskalacionim procedurama 24/365 i globalni tim za korisničku podršku koji je dostupan 24/365;
- Podržava vertikalni (dodavanje desetina miliona domena unutar TLD-jeva) i horizontalni (dodavanje hiljada TLD-jeva) rast;
- Podržava IPv4 i IPv6 za uslugu registracije, uslugu WHOIS/RDAP i uslugu autoritativnog DNS servera imena
- Visoko distribuirana arhitektura koja maksimizira skalabilnost, pouzdanost i proširivost kako bi lako podržala rad registra;
- Balansira opterećenje sloja usluge registracije i imenika podataka koje odmah reaguje na povećanje saobraćaja i DDoS napade bez degradacije usluge;
- Usaglašenost sa svjetskim, globalnim poslovnim i bezbjednosnim standardima ISO 27001/2, ISO 22301 i NIST CSF;
- Postojanje sopstvenog CSIRT tima (Computer Security Incident Response Team) koji pruža usluge internim timovima u cilju ograničavanja i minimizacije bezbjednosnih rizika i prijetnji uz edukaciju za podizanje svijesti korisnika.

Sa 20 miliona korisnika širom svijeta i preko 74 miliona domena kojima upravlja, GoDaddy je najveći svjetski registar domena jedna od najvećih svjetskih hosting kompanija. Osim toga što malim biznisima daje mogućnost da brzo i lako razviju svoj online biznis, GoDaddy je razvio i veliki broj alata i servisa koji pomažu klijentima da poboljšaju skoro svaki segment svog poslovanja.

Uzimajući u obzir gore navedene najvažnije tehničke detalje razvijenog procesa i infrastrukture za registraciju .me domena, sve ukazuje na to da ista zadovoljava sve aktuelne standarde (tehničke i poslovne) u pružanju usluga registracije TLD domena na najvišem mogućem nivou. Ovo potvrđuje i 14 godina pouzdanog pružanja servisa na globalnom nivou bez iti jednog primjera nedostupnosti istog u tom periodu ili jednog primjera kompromitacije platforme - niti od strane krajnjih korisnika niti od strane registrara. Ov treba imati na umu u situaciji gdje su ataci na elektronske servise sve izraženiji, a DNS servis je ključan za funkcionisanja većine Internet servisa.

Priprema javnog međunarodnog tendera za upravljača nacionalnim .me domenom bi podrazumijevalo detaljniju analizu tehničkih zahtjeva (sa posebnim osvrtom na postignute standarde i brzinu promjena i trendove u ovoj oblasti), a posebno prelaznog procesa tj. načina funkcionisanja registrovanih .me domena u prelaznom periodu. U svakom slučaju, svi gore navedene tehničke performanse i postignuća koje klijenti koriste moraju biti zadržane uz održanje kontinuiteta funkcionisanja u svakom trenutku. To svakako znači i precizno ugovoreno tehničko preuzimanje sa aktuelnim upravljačem.

Najnovije informacije i sugestije od strane kompanije doMEn d.o.o.

Neophodnost donošenja određenih pravnih okvira po ugledu na .EU domen uzimajući u obzir određene specifičnosti trenutnog konzorcijuma gdje postoje i dva registrara, kao garanti za globalno i lokalno pružanje usluga registracije za krajnje korisnike.

Evropska regulativa (<https://eura-lex.europa.eu/>) koja se odnosi na .EU domen:

- *Uredba EU 2019/517 o implementaciji i funkcionisanju .eu domena;*
- *Uredba 2020/857 o utvrđivanju načela koje treba da sadrži ugovor između Evropske komisije i registra;*
- *Uredba 2020/1083 – dopuna uredbi 2019/517; reguliše se postupak određivanja registra.*

PREDLOG DALJIH KORAKA I PREPORUKA STRUČNOG TIMA

- Potrebno je zakazati sastanak sa predstavnicima kompanije doMEn d.o.o.
- Ukoliko bi se izabrao model produženja Ugovora o Agentu registracije domena .me, treba da ide u smjeru povećanja procenta od prodaje slobodnih domena, koji je prema trenutnom Ugovoru nanivou od 33% na visinu od minimum 50% od fakturisane realizacije, u korist Vlade CrneGore.
- Po pitanju mehanizma upravljanja i boljeg monitoringa, predlog bi išao u smjeru da ccTLD menadžer bude član Upravnog odbora kompanije doMEn d.o.o., na taj način bi bilo moguće imati uvid u rad tog organa Upravljanja, u kojem do sada, Vlada Crne Gore nije imala svog predstavnika. Na taj način bi se unaprijedili uslovi i položaj Vlade Crne Gore i ccTLD menadžera, koji su jednim dijelom degradirani Aneksom 2 Ugovora o Agentu registracije domena .me, koji je potpisan 2013.godine.
- Detalji budućih međusobnih pravnih odnosa Vlade Crne Gore i Agentu registracije domena .me treba da budu uređeniji i precizniji u dijelu nadležnosti resornog ministarstva za domen .me, kao i obaveza Agentu registracije .me udaljem razvoju brenda i obaveza u dijelu administrativno-tehničke saradnje sa resornim ministarstvom i Vladom Crne Gore.

ZAKLJUČCI ANALIZE RADA AGENTA REGISTRACIJE DOMENA .ME

- Način registracije nacionalnih "me" domena obavlja se shodno ugovorenim obavezama i u skladu sa dogovorenim procedurama;

- Redovno se vrši uplata dijela fakturisanih prihoda Vladi Crne Gore prema ugovorenim procentima;
- Broj registrovanih domena je zabilježio rast u 2021.godini pa je, kao rezultat toga, evidentan porast finansijskih prihoda Vlade Crne Gore, koji je najveći godišnji prihod do sada od same registracije.
- Agent registracije je uspješno obezbijedio globalnu prepoznatljivost domena "me" i odgovarajuću finansijsku korist Vladi CG.
- Uvažavajući činjenicu da je u posmatranom periodu zabilježen veći iznos uplata Budžetu Crne Gore u odnosu na prethodnu godinu, kada je zabilježen najveći godišnji prihod od početka registracije nacionalnog domena, očekuje se da će se do kraja ove godine nastaviti trend rasta prihoda po ovom osnovu, te da će 2022. godina premašiti rezultate ostvarene u prethodnim godinama.